

CIJFERS OVER DE RECHTSPRAAK

Wij gaan drie jaar verder: eind '55. De verwachting van de centrale griffie was niet in vervulling gegaan: niet alleen in meer dan 1000 effectenzaken maar ook in bijna 800 andere moest nog uitspraak gedaan worden.

Het werk moest dus worden voortgezet, trouwens: elk jaar werden ook weer nieuwe zaken aanhangig gemaakt.

In maart '66, ruim een jaar voor de opheffing, stelde Houwing een laatste overzicht van de stand van zaken op. Het vermeldde dat de Kamers van de Afdeling Rechtspraak na aftrek van de zaken die ingetrokken of naar andere afdelingen van de Raad voor het Rechtsherstel verwezen waren, uitspraken hadden gedaan in 13 194 zaken – 14 zaken waren toen nog niet afgedaan.

Zo heeft dus het werk van de Afdeling Rechtspraak geleid tot meer dan 13 000 uitspraken. Een rijke juridische materie, wij twijfelen er niet aan, maar wij zijn, gesteld al dat wij al die uitspraken hadden kunnen lezen (zij bevinden zich in de al vermelde meer dan 200 000 dossiers welke de Raad voor het Rechtsherstel heeft nagelaten), niet competent om ze op hun juridische waarde te toetsen. Wij stellen ons een ander doel: de lezer aan de hand van een aantal uitspraken een globaal denkbeeld te geven van deze rechtspraak en iets dieper in te gaan op de rechtsherstelkwesties waarbij in hun belangen geschade Joden waren betrokken, speciaal op het enige werkelijk geruchtmakende aspect van deze rechtspraak: het rechtsherstel met betrekking tot effecten. Er zal, zo vertrouwen wij, uit een en ander blijken, met welk een ingewikkelde zaken de Afdeling Rechtspraak te maken kreeg en op hoeveel terreinen de rechtsverhoudingen door het ingrijpen van de bezetter waren verstoord. Onze benadering is dus niet een juridische maar een historische.

★

Wij vermeldden al dat het nagelaten vermogen van keizer Wilhelm II aan de Staat der Nederlanden vervallen was verklaard. Tegen die beslissing van het Beheersinstituut ging zijn oudste zoon, prins Friedrich Wilhelm August Victor Ernst von Hohenzollern, in juni '48 voor zijn aandeel in de nalatenschap van zijn vader in beroep – dat beroep werd een jaar later door een der Haagse Kamers van de Afdeling Rechtspraak in behandeling genomen. De prins had aanvankelijk van sympathie voor het nationaal-socialisme blijk gegeven – dat verzweeg hij in zijn rekest;